

Anonymizované znenie

Preklad

C-649/23 – 1

Vec C-649/23

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

31. október 2023

Vnútroštátny súd:

Înalta Curte de Casație și Justiție

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

6. december 2022

Navrhovatelia v konaní o kasačnom opravnom prostriedku – odvolatelia a odporcovia v konaní na prvom stupni:

Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“

Fundația Națională pentru Știință și Artă

Odporcovia v konaní o kasačnom opravnom prostriedku – odporcovia v odvolacom konaní a žalobcovia v konaní na prvom stupni:

HK, dedič TB

VP

Odporca v konaní o kasačnom opravnom prostriedku - žalovaná v konaní na prvom stupni:

GR

[omissis]

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIA I CIVILĂ

(NAJVYŠŠÍ A KASAČNÝ SÚD

PRVÝ OBČIANSKOPRÁVNÝ SENÁT, Rumunsko)

Uznesenie

[omissis]

Verejně pojednávání ze 6. decembra 2022

[omissis]

Bolo prijaté rozhodnutie vo veci návrhu na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvor Európskej únie, ktorý podal Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“ (Ústav dejín a literárnej teórie „G. Călinescu“), navrhovateľ v konaní o kasačnom opravnom prostriedku – odvolateľ a odporca v konaní na prvom stupni, v konaní [omissis] o kasačných opravných prostriedkoch, ktoré podali Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“ (Ústav dejín a literárnej teórie „G. Călinescu“) a Fundația Națională pentru Știință și Artă (Národná nadácia vedy a umenia), žalovaní v konaní na prvom stupni a odvolatelia (ďalej len „žalovaní“) proti rozsudku v občianskych veciach [omissis] zo 7. apríla 2021, ktorý vyhlásil Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă (Odvolačný súd Bukurešť, štvrtý občianskoprávny senát, Rumunsko).

[omissis]

[procesné náležitosti]

LA ÎNALTA CURTE,

V predmetnej občianskoprávnej veci sa konštatuje nasledovné:

Predmet návrhu na začatie konania

1. Žalobou podanou na Tribunalul București (Vyšší súd Bukurešť, Rumunsko) [omissis] TB a VP ako dedičia profesora Dana Slușanschiho namietali, že žalovaní Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“ a Fundația Națională pentru Știință și Artă porušili autorské práva k latinskému dielu – kritickej edícii – s názvom „*Demetrii principis Cantemirii Incrementorum et decrementorum avlae othman(n)icae sive aliothman(n)icae historiae a prima gentis origine ad nostra vsqve tempora dedvctae libri tres*“ (ďalej len „*Istoria creșterilor și a descresșterilor Curții Othman[n]ice sau Aliothman[n]ice de la primul început al neamului, adusă până în vremurile noastre, în trei cărți*“) - („Dejiny vzostupu

a úpadku osmanského alebo aliosmanského dvora od počiatkov rodu po súčasnosť, v troch knihách“) - podľa prekladu profesora Dana Slușanschiho.

2. Žalobcovia sa tak domáhali náhrady nemajetkovej a majetkovej ujmy, ktorá im vznikla v dôsledku toho, že Academia Română – Fundația Națională pentru Știință și Artă (Rumunská akadémia – Národná nadácia vedy a umenia) uverejnila v roku 2015 dielo s názvom „Istoria măririi și decăderii Curții otomane“ („Dejiny o veľkosti a úpadku osmanského dvora“), dvojjazyčné latinsko-rumunské znenie, ktoré zahŕňa aj kritickú edíciu (ďalej len „Kritická edícia akadémie“), ktorá je výsledkom kópie skoršej kritickej edície toho istého autora Dana Slușanschiho (ďalej „kritická edícia Slușanschiho“).

3. [omissis]

4. [omissis]

[aspekty prvostupňovej žaloby, ktoré nie sú predmetom kasačného opravného prostriedku].

Rozsudky Tribunalul (vyšší súd) a Curtea de Apel (odvolací súd)

5. Rozsudkom v občianskych veciach z 21. decembra 2017 Tribunalul București (Vyšší súd Bukurešť, Rumunsko) rozhodol, že žalovaní porušili osobnostné autorské právo profesora Dana Slușanschiho byť uznaný za autora kritickej edície, vrátane majetkových autorských práv prináležiacich jeho dedičom, žalobcom v konaní na prvom stupni z dôvodu vydania a šírenia diela „Istoria măririi și decăderii Curții otomane“, ktoré zahŕňa aj Slușanschiho kritickú edíciu, bez súhlasu samotných žalobcov.

6. Tribunalul București (Vyšší súd Bukurešť) následne uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom náhradu nemajetkovej a majetkovej ujmy a stiahnuť z územia Rumunska kritickú edíciu akadémie, ktorá bola vytvorená bez súhlasu majiteľov práv ku kritickej edícii Slușanschiho a bez toho, aby bol Dan Slușanschi uvedený aj ako jeho autor.

7. Žalovaní Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“ a Fundația Națională pentru Știință și Artă podali odvolanie proti rozsudku [omissis] z 21. decembra 2017.

8. Rozsudkom zo [omissis] 7. apríla 2021 Curtea de Apel București (Odvolací súd Bukurešť) vyhovel odvolaniam a čiastočne zrušil rozsudok Tribunalul (Vyšší súd) v tom zmysle, že znížil sumu nemajetkovej ujmy, ktorú sú spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť žalovaní Fundația Națională pentru Știință și Artă a Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“, avšak potvrdil rozhodnutie o náhrade majetkovej škody vo výške stanovenej v konaní na prvom stupni.

Skutkový stav

9. Profesor Dan Slușanschi je autorom kritickej edície diela v latinčine patriaceho kniežaťu Dimitriovi Cantemirovi, ktorého názov je preložený ako „Istoria creșterilor și a descresșterilor Curții Othman[n]ice sau Aliothman[n]ice de la primul început al neamului, adusă pânã în vremurile noastre, în trei cãrți“. Kriticã edícia bola prvýkrát vydanã v roku 2001 vydavateľstvom Amarcord v Temeșvári, po ktorej nasledovala druhã edícia v roku 2008, revidovaná, opravenã autorom a vydanã vydavateľstvom Paideia s reedíciami v rokoch 2010 a 2012.

10. Kriticã edícia Slușanschiho vznikla na základe rukopisu v latinskom jazyku, ktorý bol objavený v roku 1984 na Harvardskej univerzite (vlastník rukopisu z roku 1901). V prvom vydaní bolo použité faksimile vydané v Rumunsku v roku 1999 a v druhom vydaní fotografické kópie, ktoré poskytol majiteľ.

11. Dielo Dimitriho Cantemira vyšlo aj v rumunčine v preklade samotného profesora, ktorý sa odvolával na latinský text vytvorený v revidovanej a opravenej podobe v kritickej edícii Slușanschiho.

12. V roku 2015 žalovaná Fundația Națională pentru Știință și Artă upravila edíciu diela „Dimitrie Cantemir – Istoria mãririi și decãderii Curții Othomane“, dvojjazyčné latinsko-rumunské vydanie v dvoch zväzkoch, ktoré obsahovalo latinský text spolu s kritickými poznámkami editorov žalovanej nadácie.

13. Tribunalul București (Vyšší súd Bukurešť) a Curtea de Apel București (Odvolací súd Bukurešť) totiž zastávali názor, že kriticã edícia Slușanschiho z roku 2001 bola reprodukováná v kritickej edícii akademie v plnom rozsahu a nie použitã prevzatím niektorých citátov alebo pasáží. Boli použité aj nezverejnené dodatky alebo opravy, ktoré profesor Dan Slușanschi urobil vo svojej edícii a ktoré zamýšľal použiť v budúcnosti. Odkazy na autora predchádzajúceho vydania boli vložené v poznámke pod čiarou.

14. Na základe dohody uzavretej v roku 2013 so žalovaným Institutul de Istorie și Teorie Literarã „G. Cãlinescu“ po smrti profesora Dana Slușanschiho žalobcovia postúpili žalovanému právo používať profesorove prepisy a jeho preklady rôznych textov Dimitriho Cantemira - vrátane predmetného textu - na účely úplnej edície diela Dimitriho Cantemira. Žalovaný ústav zasa sprístupnil dielo Dana Slușanschiho žalovanej nadácii.

15. Detail, ktorý možno v tejto súvislosti uviesť, vyplýva zo svedectva jedného z editorov kritickej edície akademie: pri vypočutí ako svedok pred súdom editor uviedol, že ak by nepracoval s verziou sprístupnenou žalobcami, ktorú vyhotovil jej autor, bola by potrebnã dlhodobã a náročná výskumnã činnosť.

16. Okrem skutkových okolností, ktoré zohľadnili (Vyšší súd Bukurešť) a Curtea de Apel București (Odvolací súd Bukurešť), možno na základe údajov v spise spomenúť aj skutočnosť, že predmetné dielo Dimitriho Cantemira bolo uverejnené *post mortem* v mnohých verziách, a to od XVIII. storočia, z ktorých

prvá bola v angličtine. Táto verzia s najväčšou pravdepodobnosťou vychádzala z latinského rukopisu, avšak nešlo o úplný preklad, naopak mala veľa vynechaných častí a zmien. Následne boli z angličtiny preložené do francúzskeho, talianskeho, tureckého, rumunského znenia atď. Latinské znenie bolo vydané až v roku 1999 (vo faksimile) a prvou kritickou, vedeckou edíciou latinského znenia bola kritická edícia Slușanschiho z roku 2001.

Právne posúdenia vykonané Curtea de Apel (odvolací súd)

17. Vo výkladovom slovníku rumunského jazyka je kritická edícia definovaná ako vydanie textu (antického, klasického atď.), ktorý vznikol porovnaním variantov a je doplnené komentárom a potrebným kritickým aparátom.

18. Kritická edícia predstavuje v zmysle článku 16 rumunského zákona č. 8/1996 o autorskom práve odvodené dielo a požíva ochranu stanovenú týmto normatívnym aktom.

19. Vytvorenie takéhoto diela predpokladá obohatenie rukopisu zaradením vynechaných častí, výber vhodných výrazov, pokiaľ ich nemožno rozlúštiť, zásahy do textu, aby sa zabezpečilo zachovanie významu a vysvetlenie uskutočnených rozhodnutí.

20. Všetky tieto zásahy do pôvodného diela sú výsledkom tvorivého úsilia, ktoré je základom duševnej činnosti autorov.

21. Autor kritickej edície si vyberá zo širokej škály výrazov alebo slovných spojení v snahe čo najviac odovzdať zmysel textu a sprostredkovať posolstvo pôvodného diela. Výber vhodného slova alebo výrazov je teda tým, čo duševnej práci dáva osobný charakter, vrátane originality.

22. Rozhodnutia autora kritickej edície sú tvorivé, pretože okrem filologických znalostí a erudovaných informácií o životopise autora, historickom období a príslušnom literárnom období editor zanecháva stopu svojej osobnosti práve výberom podoby, ktorou zamýšľa čitateľovi sprostredkovať posolstvo textu.

23. Hoci v prípade kritickej edície nejde o spracovanie už existujúceho diela, pretože cieľom je čo najvernejšie odovzdať pôvodný text, kritické poznámky sú tiež výsledkom tvorivého rozhodnutia, pretože ich autori uskutočňujú vlastné rozhodnutia, keď dopĺňajú vynechané časti alebo keď nahrádzajú nerozlúštené výrazy.

Kasačný rozsudok

24. Proti rozhodnutiu Curtea de Apel București (Odvolací súd Bukurešť) zo 7. apríla 2021 podali na Înalta Curte de Casație și Justiție (Najvyšší a kasačný súd, Rumunsko) kasačný opravný prostriedok žalovaní Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu“ a Fundația Națională pentru Știință și Artă.

25. Žalovaní svojimi kasačnými dôvodmi v podstate kritizovali závery odvolacieho súdu o kvalite diela odvodeného od kritickkej edície a vytýkali súdu, že pri posudzovaní ochrany podľa autorského práva nepoužil kritériá vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie.

26. Podľa navrhovateľov v konaní o kasačnom opravnom prostriedku je miera voľnosti editora diela, ktoré predstavuje kritickú edíciu mimoriadne obmedzená, alebo dokonca žiadna v prípade diela vedeckej povahy a napísaného v zastaranom jazyku, akým je latinčina s presnými pravidlami syntaxe a poradia slov vo vetách alebo súvetí vo vetách.

27. V prípade kritickkej edície sú vylúčené slobodné a tvorivé rozhodnutia editora, ktorého jediným cieľom je využitie svojich odborných znalostí na identifikáciu textových variantov - v miestach, v ktorých z použitých rukopisov nie je zrejмый zámer pôvodného autora -, ktoré sú najbližšie k zámeru pôvodného autora a nikdy nie k zámeru editora.

28. Skutočnosť, že je možné vybrať si medzi rôznymi možnosťami, pokiaľ ide o použité slová alebo formulácie, neznamená, že autor prispel tvorivým, originálnym príspevkom v tom zmysle, že nemožno tvrdiť, že kritická edícia, ktorú vypracoval Dan Slușanschi, odráža jeho osobnosť.

29. V priebehu konania Înalta Curte de Casație și Justiție (Najvyšší a kasačný súd) spochybnil návrh Institutul de Istorie și teorie literară „G.Călinescu“, ktorý je žalovaným, podať návrh na začatie konania pred Súdnyim dvorom Európskej únie v zmysle článku 267 ZFEÚ s cieľom vyložiť ustanovenia článku 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.

Înalta Curte de Casație și Justiție (Najvyšší a kasačný súd) považuje za potrebné na účely vyriešenia sporu položiť Súdnyim dvoru Európskej únie prejudiciálnu otázku z týchto dôvodov.

Relevantné právne predpisy

30. *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti*

Článok 2

Právo rozmnožovania

Členské štáty ustanovia výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať priame alebo nepriame, dočasné alebo trvalé rozmnožovanie akýmkoľvek spôsobom a akoukoľvek formou, v celku alebo v časti:

a) pre autorov k ich dielam;

31. *Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (zákon č. 8/1996 o autorskom práve a s ním súvisiacich právach) (v znení účinnom v roku 2001)*

Článok 16

Autor diela má výlučné vlastnícke právo povoliť preklad, vydanie v zbierkach, adaptáciu, ako aj akúkoľvek iné spracovanie svojho diela, ktorou sa získa odvodené dielo.

32. *Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (zákon č. 8/1996 o autorskom práve a s ním súvisiacich právach) (v znení účinnom v roku 2015 a v súčasnosti)*

Článok 23

Vytvorením odvodeného diela v zmysle tohto zákona sa rozumie preklad, vydanie v zbierkach, adaptácia, ako aj akékoľvek iné spracovanie už existujúceho diela, ak to predstavuje duševnú tvorbu.

Dôvody, ktoré viedli kasačný súd k položeniu predbežnej otázky

33. Otázka, ktorú položil Înalta Curte de Casație și Justiție (Najvyšší a kasačný súd) ako kasačný súd Súdnemu dvoru Európskej únie, sa týka kvalifikácie kritickej edície diela ako „dielo“ chránené autorským právom v zmysle článku 2 písm. a) smernice 2001/29.

34. V prípade kritickej edície výsledok, ktorý editor sleduje, je priblíženie pôvodného diela čo najviac k podobe, ktorú vypracoval autor samotného diela, t. j. zostaviť text pôvodného diela v úplnej a zrozumiteľnej podobe.

35. Na tento účel editor nahliadne do rukopisu, môže v ňom vykonať opravy alebo doplnenia, aby sa zabezpečilo zachovanie zmyslu, komentármi a vysvetleniami výberu vhodných výrazov. Súvisiaci kritický aparát predpokladá intelektuálne úsilie, ktoré odhaľuje často mimoriadne namáhavú a zdĺhavú výskumnú činnosť.

36. V žiadnom prípade nemožno editorskú činnosť stotožňovať s kopírovaním alebo prepisovaním faksimile rukopisu.

37. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie obsahuje dôležité prvky týkajúce sa pojmu „dielo“, ktorý je upravený v článku 2 písm. a) smernice 2001/29, pokiaľ ide o výlučné právo autorov povoliť alebo zakázať rozmnožovanie ich diel, ako aj v ďalších ustanoveniach tejto smernice (týkajúcich sa výlučných práv autorov, pokiaľ ide o verejný prenos a šírenie, ako aj pokiaľ ide o výnimky a obmedzenia týchto výlučných právach).

38. Pojem „dielo“ totiž predstavuje autonómny pojem práva Únie, ktorý musia vnútroštátne sudy vykladať a uplatňovať jednotne (rozsudok z 12. septembra 2019, Cofemel, C-683/17, EU:C:2019:721, bod 29 a citovaná judikatúra).

39. Podľa Súdneho dvora predmetný pojem predpokladá existenciu dvoch kumulatívnych podmienok a ak sú tieto podmienky splnené, ide o „dielo“, ktoré preto musí požívať ochranu podľa autorského práva (rozsudok Cofemel, bod 35 a citovaná judikatúra).

40. Po prvé, musí ísť o pôvodný predmet v tom zmysle, že je nevyhnutné a zároveň postačujúce, aby odrážal osobnosť jeho autora prejavom slobodných a tvorivých rozhodnutí tejto osoby. V rozsahu, v akom je splnenie predmetu určené technickými požiadavkami, pravidlami alebo inými obmedzeniami, ktoré neponechali priestor pre výkon tvorivej voľnosti, tento predmet nemožno považovať za vykazujúci potrebnú originalitu nevyhnutnú na to, aby mohol predstavovať dielo [Cofemel, body 29 až 31].

41. Po druhé, kvalifikácia ako dielo je vyhradená tým prvkom, ktoré sú vyjadrením takejto duševnej tvorivej činnosti, keďže pojem „dielo“ nevyhnutne vyžaduje existenciu dostatočne presne a objektívne identifikovateľného predmetu ochrany [rozsudok Cofemel, body 29 a 32].

42. Zároveň je možné hovoriť o použití (vrátane rozmnožovania) „diela“ aj vtedy, keď tretia osoba použije bez súhlasu majiteľa autorských práv časť diela, pokiaľ sú prebraté prvky samy osebe výrazom duševnej tvorby autora (rozsudok zo 16. júla 2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, body 48 a 49).

43. *Táto otázka, ktorá bola Súdnemu dvoru položená, spochybňuje obe kritériá pre kvalifikáciu diela chráneného podľa autorského práva, a to existenciu pôvodného predmetu a existenciu identifikovateľného predmetu.*

44. Z hľadiska prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania treba spresniť, že niet pochyb o tom, že Súdny dvor opakovane rozhodol, že vnútroštátnemu súdu prináleží určiť, či konkrétnu duševnú tvorbu, o akú ide v spore, ktorý mu bol predložený, možno kvalifikovať ako „dielo“ v zmysle článku 2 písm. a) smernice 2001/29 (prípadne iného ustanovenia právneho aktu Európskej únie) a či teda môže byť chránený autorským právom.

45. Je však nesporné, že Súdny dvor analyzoval konkrétny spôsob fungovania týchto dvoch kritérií v prípade rôznych výtvorov a uviedol prvky, ktoré má vnútroštátny súd posúdiť, aby určil, či možno poskytnúť ochranu autorským právom.

46. Napríklad v prípade databázy slobodné a tvorivé rozhodnutia – od ktorých závisí originalita – sa týkajú výberu a usporiadania údajov, ktorými autor databázy dáva tejto databáze jej štruktúru, pričom tieto pojmy nepokrývajú vytvorenie údajov obsiahnutých v tejto databáze, okrem prípadu, keď vytvorenie databázy určujú technické posúdenia, pravidlá alebo ťažkosti, ktoré neponechávajú nijaký

priestor pre výkon tvorivej voľnosti [rozsudok z 1. marca 2012, Football Dataco a i., C-604/10, EU:C:2012:115, body 32, 38 a 39].

47. Podobne aj autor portrétovej fotografie môže svoje slobodné a tvorivé rozhodnutia vykonať viacerými spôsobmi a v rôznych fázach jej realizácie, takže vytvorenému dielu vtlačí svoj „osobný štýl“, pričom Súdny dvor konkrétne uviedol spôsoby, ktorými sa autor môže vyjadriť, takže priestor na využitie svojich tvorivých schopností nie je nutne obmedzený či dokonca neexistujúci (rozsudok z 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, body 90 až 94).

48. Pokiaľ ide o literárne dielo (novinový článok), Súdny dvor rozhodol, že samotné slová nie sú prvkami, na ktoré sa vzťahuje ochrana, ale až výber, umiestnenie a kombinácia týchto slov umožňujú autorovi vyjadriť svoju tvorivosť a dospieť tak k výsledku, ktorý je duševnou tvorbou [rozsudok Infopaq International, body 44 a 45].

49. Ani v prípade úradnej správy informatívneho charakteru nie je automaticky vylúčená originalita, ktorá môže vyplývať z výberu, usporiadania a kombinácie slov. Súdny dvor však spresnil, že akákoľvek originalita je vylúčená v prípade dokumentov čisto informatívnej povahy, ktorých obsah prevažne určujú informácie, ktoré tieto správy obsahujú, a ktoré sa preto vyznačujú iba svojou technickou funkciou. Rovnako čisté intelektuálne úsilie a schopnosti vynaložené na vytvorenie uvedených správ sú irelevantné na účely kvalifikácie ako „dielo“ (rozsudok z 29. júla 2019, Funke Medien NRW, C-469/17, EU:C:2019:623, body 23 a 24).

50. Možno tiež pripomenúť posúdenie Súdneho dvora, podľa ktorého chuť potraviny nie je ako taká chránená autorským právom na základe druhého kritéria posúdenia, t. j. existencie dostatočne presne a objektívne identifikovateľného predmetu ochrany (rozsudok z 13. novembra 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899).

51. V dôsledku toho sa vnútroštátny súd, ktorý posudzuje, či daná tvorba môže predstavovať „dielo“ v zmysle autorského práva, riadi prvkami posúdenia uvedenými Súdny dvorom, pričom uplatňuje jednoznačným spôsobom jedno alebo obe uvedené kritériá, t. j. existenciu pôvodného predmetu a identifikovateľného predmetu.

52. Takéto usmernenia však v judikatúre Súdneho dvora výslovne s konkrétnym odkazom na kritickú edíciu diela neexistujú, čo podľa tohto vnútroštátneho súdu odôvodňuje výklad Súdneho dvora na základe článku 267 ZFEÚ, keďže nejde o „*acte clarifié*“ vzhľadom na predchádzajúci návrh na začatie prejudiciálneho konania (rozsudok z 27. marca 1963, Da Costa en Schaake NV a i./Aministratie der Belastingen, spojené veci 28/62 až 30/62, EU:C:1963:6).

53. Podľa Înalta Curte de Casație și Justiție (Najvyšší a kasačný súd) pochybnosti o výklade smernice, ktoré viedli k podaniu tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania, spočívajú jednak v skutočnej existencii „slobodných

a tvorivých rozhodnutí“ editora pri zostavení obsahu už existujúceho textu v zrozumiteľnej forme a čo najbližšie k zámeru pôvodného autora v súlade s jeho štýlom a jazykovým vyjadrením, sprevádzaného textom kritických poznámok, komentármi a vysvetleniami týkajúcimi sa prípadných opráv, nahradenia slov alebo dodatkov potrebných na čitateľnosť rukopisu.

54. Vychádza otázka, či na jednej strane voľba určitých slov, t. j. textového variantu, a na druhej strane kritický aparát a komentáre alebo vysvetlivky odrážajú tvorivosť a osobný štýl editora, alebo len jeho odborné schopnosti a nesporné intelektuálne úsilie (ktoré však podľa Súdneho dvora nepostačujú na to, aby išlo o pôvodné dielo, ktoré môže byť chránené autorským právom).

55. Po druhé, podľa tohto vnútroštátneho súdu nemožno s istotou vylúčiť, že druhé kritérium spočívajúce v existencii predmetu, ktorý možno presne a objektívne identifikovať, nie je splnené.

56. Vzniká teda otázka, či kritickú edíciu možno považovať za výtvor odlišný od pôvodného diela, alebo či s ním splyva, keďže je len jeho verziou, keďže cieľom edície, ako už bolo uvedené, je zostaviť text už existujúceho diela.

57. Je pravda, že v tomto poslednom uvedenom prípade je možné hovoriť o čiastočnom splnutí, keďže prínos editora vyjadrený v kritických poznámkach, komentároch a vysvetleniach, ktoré pripája k textu, je citeľný a viditeľný.

58. Prípadné konštatovanie, že len tieto posledné uvedené diela majú presne a objektívne identifikovateľný predmet, keďže editorovi nemožno priznať žiadne právo k pôvodnému dielu, by mohlo viesť k určeniu kvality diela, ktoré možno chrániť podľa autorského práva, výlučne vo vzťahu k tým častiam, ktorých predmet je identifikovateľný v súlade s druhým kritériom pre posúdenie diela.

59. Treba tiež zdôrazniť, že uvedené aspekty sú relevantné pre riešenie prebiehajúceho konania, keďže vnútroštátny súd má určiť kvalitu diela odvodeného od kritickú edíciu v zmysle článku 16 zákona č. 8/1996 (v znení z roku 2001 – ktorý zodpovedá článku 23 zákona v jeho súčasnom znení).

60. Okrem toho podľa článku 2 ods. 3 Bernského dohovoru „preklady, úpravy, hudobné úpravy a iné spracovania literárneho alebo umeleckého diela sú chránené ako pôvodné diela bez ujmy na autorskom práve k pôvodnému dielu“.

61. Pôvodné dielo v konaní pred vnútroštátnym súdom je nepochybne „literárnym dielom“ v zmysle Bernského dohovoru, ktorý v rámci svojej definície v článku 2 ods. 1 zahŕňa aj diela vedeckej povahy.

62. Odvodené dielo ako „spracovanie“ literárneho alebo umeleckého diela pritom musí byť samo o sebe originálnym dielom, ktorého určenie vnútroštátnym súdom odôvodňuje túto prejudiciálnu otázku, a to aj s cieľom objasniť, vzhľadom na druhé kritérium pre posúdenie kvality „diela“ vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora, či kritickú edíciu diela možno považovať za „spracovanie“

literárneho alebo umeleckého diela s presne a objektívne identifikovateľným predmetom.

63. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že hoci Únia nie je zmluvnou stranou Bernského dohovoru, je napriek tomu povinná na základe článku 1 ods. 4 Zmluvy WIPO o autorskom práve, ktorej je zmluvnou stranou a ktorú má smernica 2001/29 vykonať, dodržiavať články 1 až 21 Bernského dohovoru (rozsudok z 13. novembra 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, bod 38 a citovaná judikatúra).

64. Vzhľadom na vyššie uvedené Înalta Curte de Casație și Justiție (Najvyšší a kasačný súd) považoval za potrebné položiť Súdnemu dvoru otázku s cieľom vyložiť článok 2 písm. a) smernice 2001/29/ES, pokiaľ ide o kvalitu diela kritickej edície, keďže sa domnieval, že správne uplatnenie práva Európskej únie nie je také jednoznačné, že nevyvoláva žiadne dôvodné pochybnosti (v zmysle rozsudku zo 6. októbra 1982, CILFIT/Ministère de la Santé, 283/81, EU:C:1982:335).

Z TÝCHTO DÔVODOV

V MENE ZÁKONA

VYDAL UZNESENIE:

Podáva sa návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie, ktorý predložil navrhovateľ v konaní o kasačnom opravnom prostriedku, odvolateľ a žalovaný v konaní na prvom stupni Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. G. Călinescu“.

V súlade s článkom 267 ZFEÚ predkladá Súdnemu dvoru Európskej únie túto prejudiciálnu otázku:

„Majú sa ustanovenia článku 2 písm. a) smernice 2001/29/ES vykladať v tom zmysle, že kritickú edíciu diela, ktorej cieľom je zostaviť text pôvodného diela prostredníctvom nahliadnutia do rukopisu a jeho doplnenia komentármi a potrebným kritickým aparátom, možno považovať za dielo chránené autorským právom?“

[omissis]

[postup, podpisy]